

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 31 maja 2021 r.

Pozycja 98

POSTANOWIENIE z dnia 29 kwietnia 2021 r. Sygn. akt Ts 74/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Leon Kieres – przewodniczący
Krystyna Pawłowicz – sprawozdawca
Stanisław Piotrowicz,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 29 stycznia 2021 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.J.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 15 kwietnia 2020 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, zarzucił niezgodność art. 398²³ § 2 zdanie drugie ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.) z art. 10 ust. 2, art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Postanowieniem z 29 stycznia 2021 r. (doręczonym skarżącemu 10 lutego 2021 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. W uzasadnieniu postanowienia Trybunał uznał zarzuty skarżącego za oczywiście bezzasadne. Stwierdził również, że skarżący w odniesieniu do art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2 Konstytucji nie wskazał wynikających z tych przepisów wolności i praw oraz tego, w jaki sposób zostały one naruszone.

3. W zażaleniu z 15 lutego 2021 r. (data nadania) na powyższe postanowienie, skarżący zarzuca Trybunałowi, że błędnie uznał, iż wniesiona skarga zawiera braki formalne uniemożliwiające nadanie jej dalszego biegu. Twierdzi, że w skardze wskazał wprost, które jego konstytucyjne wolności i prawa zostały naruszone. Podkreśla, że wezwanie go do usunięcia braków formalnych skargi nie miało zatem uzasadnionych podstaw. W związku z tym

skarżący stwierdza, że nie powinien ponosić żadnych negatywnych konsekwencji związanych z rzekomym nieusunięciem braków formalnych. Zaznacza że odpowiadając na powyższe wezwanie wskazał jednak, które jego konstytucyjne wolności i prawa zostały naruszone.

Niezależnie od powyższego – w ocenie skarżącego – „nietrafną jest odmowa nadania biegu skardze konstytucyjnej na tej podstawie, iż w innym postępowaniu toczącym się ze skargi innej strony, rozpoznano zarzuty na inny przepis prawa procesowego oparty na zbliżonym mechanizmie prawnym” (wyrok Trybunału z 20 listopada 2019 r., sygn. SK 6/18, OTK ZU A/2019, poz. 62). Wskazuje, że powaga rzeczy osądzonej „dotyczy jedynie tej samej okoliczności między tymi samymi stronami”. Stwierdza, że oprócz tego, iż „nie był stroną w powyższym postępowaniu i nie mógł się w nim wypowiedzieć”, to przedmiot badania w tamtej sprawie był odmienny. W niniejszej skardze, w przeciwieństwie do skargi w sprawie o sygn. SK 6/18, jak podkreśla skarżący, nie kwestionuje on samego „uprawnienia” referendarzy sądowych, lecz takie ukształtowanie procedury sądowej, zgodnie z którą sąd rozpoznający skargę na orzeczenie referendarza sądowego orzeka jako sąd II instancji. Zaznacza on, że w ten sposób – pośrednio – nadano referendarzowi przymiot sądu I instancji, pomimo że nie jest on niezawisły, niezależny, bezstronny oraz nie został powołany przez Prezydenta RP.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego postanowienia. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym. Bada w szczególności, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdzono istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał Konstytucyjny uznaje, że postanowienie o odmowie nadania rozpatrywanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie zasługują na uwzględnienie.

2.1. W pierwszej kolejności Trybunał zauważa, że skarżący nie odniósł się do wszystkich podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

W zakwestionowanym postanowieniu Trybunał stwierdził, że w świetle zapadłych w sprawie skarżącego rozstrzygnięć, jego zarzut, iż to referendarz sądowy, a nie niezawisły i bezstronny sędzia orzekł o jego konstytucyjnych wolnościach oraz prawach (kosztach postępowania), nie znajduje uzasadnienia. Wyjaśnił również, że zakwestionowany przez skarżącego przepis w ogóle nie reguluje tego, w jakich sprawach referendarz sądowy może orzekać. W zażaleniu skarżący nie odniósł się do powyższego, co oznacza, że nie kwestionuje on tej podstawy odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2.2. W drugiej kolejności Trybunał zwraca uwagę, że w zaskarżonym postanowieniu w odniesieniu do zarzutu dotyczącego braku dwuinstancyjności postępowania uznano, iż jest on oczywiście bezzasadny. Uzasadniając powyższe twierdzenie odwołano się do argumentacji zawartej w uzasadnieniu wyroku Trybunału z 20 listopada 2019 r., sygn. SK 6/18 (OTK ZU A/2019, poz. 62), w którym badano konstytucyjność m.in. art. 398²³ § 2 zdanie drugie ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (obecnie: Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.) w brzmieniu obowiązującym do 6 listopada 2019 r. w zakresie, w jakim wskazywał, że sąd rozpoznający skargę na postanowienie referendarza sądowego o odmowie

ustanowienia adwokata lub radcy prawnego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym działa jako sąd drugiej instancji.

Skarżący we wniesionym zażaleniu – odwołując się do braku powagi rzeczy osądzonej – wskazuje, że Trybunał nie mógł odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu z powodu wydania wyroku w sprawie o sygn. SK 6/18. Zarzut ten należy uznać za bezzasadny. Jak wyjaśniono powyżej, podstawą odmowy była oczywista bezzasadność skargi, a nie wydanie wyroku w sprawie o sygn. SK 6/18. Odwołanie się do argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu powyższego wyroku nie oznacza, że Trybunał odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu z uwagi na wydanie tego wyroku.

Trybunał stwierdza, że skarżący nie podważył twierdzenia, iż zarzuty postawione w skardze konstytucyjnej są oczywiście bezzasadne. Wskazuje on jedynie, że w przeciwieństwie do skargi o sygn. SK 6/18, skarżący nie kwestionuje samego „uprawnienia” referendarzy sądowych, lecz takie ukształtowanie procedury sądowej, zgodnie z którą sąd rozpoznający skargę na orzeczenie referendarza sądowego orzeka jako sąd II instancji. W ocenie Trybunału argumentacja ta nie zasługuje na uwzględnienie. Trybunał w wyroku z 20 listopada 2019 r., sygn. SK 6/18 (OTK ZU A/2019, poz. 62), a wynika to z zacytowanych w zaskarżonym postanowieniu fragmentów jego uzasadnienia, bezpośrednio odnosi się do orzekania przez sąd rozpatrujący skargę na orzeczenie referendarza sądowego jako sąd II instancji.

2.3. Ustosunkowując się z kolei do zarzutu skarżącego, że wniesiona skarga nie była dotknięta brakami formalnymi, Trybunał zauważa, że skarżący został wezwany, zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 26 czerwca 2020 r., m.in. do wskazania, jakie wolności lub prawa wyrażone w art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2 Konstytucji zostały naruszone przez zakwestionowany w skardze przepis, i w jaki sposób. W piśmie procesowym z 17 lipca 2020 r. skarżący odniósł się do art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji, pomijając resztę wzorców kontroli. Na tej podstawie odmówiono skardze konstytucyjnej dalszego biegu w zakresie zarzutu niezgodności art. 398²³ § 2 k.p.c. z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2 Konstytucji.

Po analizie uzasadnienia skargi konstytucyjnej Trybunał stwierdza, że skarżący został prawidłowo wezwany do usunięcia powyższych braków formalnych. W zaskarżonym postanowieniu zasadnie również uznano, że skarżący, w odpowiedzi na wezwanie, nie wskazał wolności i praw wynikających z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2 Konstytucji oraz tego, w jaki sposób zostały one naruszone. Trybunał słusznie odmówił więc nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu w tym zakresie.

W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.